

БЛОКЧЕЙН-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗМІНИ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ У ФІНАНСОВОМУ СЕКТОРІ

Стрімкий розвиток цифрових технологій, зокрема блокчейну, суттєво трансформує фінансовий сектор, змінюючи традиційні підходи до ведення бізнесу. Блокчейн забезпечує децентралізацію, прозорість і безпеку фінансових операцій, що стає основою для нових бізнес-моделей [1].

Традиційні фінансові установи працюють через централізовані системи. Блокчейн дозволяє перейти до децентралізованих бізнес-моделей, де кожен учасник екосистеми має рівні права щодо транзакцій і доступу до даних [2].

Одним із найяскравіших прикладів використання блокчейну є криптовалюти, зокрема Bitcoin та Ethereum. Проте, функціональність технології виходить далеко за межі лише цифрових валют. Сучасні фінансові установи активно досліджують можливості застосування блокчейну для:

- автоматизації процесів через смарт-контракти;
- оптимізації розрахункових і клірингових операцій;
- покращення систем ідентифікації клієнтів (KYC-процеси);
- забезпечення захисту персональних даних і конфіденційності.

Смарт-контракти (англ. smart contracts) – це самовиконувані програми, які автоматично реалізують умови угоди за умови дотримання попередньо визначених параметрів [3]. Завдяки цьому значно знижуються витрати на юридичний супровід, адміністрування та аудит транзакцій, що змінює операційну ефективність фінансових компаній.

У галузі міжнародних переказів блокчейн сприяє зменшенню часу й вартості транзакцій. Наприклад, компанії Ripple та Stellar уже пропонують рішення, які дозволяють здійснювати транзакції за лічені секунди з мінімальними комісіями, що є суттєвою перевагою порівняно з традиційними міжбанківськими системами [4].

Науковці нашої країни вважають, що блокчейн стане ключовим чинником трансформації бізнес-моделей у фінансах, сприятиме зниженню витрат, підвищенню довіри клієнтів і створенню нових цифрових продуктів, включно з токенами та CBDC. Так, у роботі С. Бочука вказується, що у 2022 році 77 % українців мали криптогаманці і 19 % брали участь в ICO, що свідчить про готовність до широкого впровадження блокчейну [5]. Г. Мутерко, С. Кучерівська, М. Яцко та В. Малець вказують на той факт, що досвід роботи фінансових установ, які використовують технологію блокчейн, виявив багато недоліків у ній (недостатня окупність інвестицій у технології, відсутність чіткого нагляду та стандартизації, проблеми гарантії конфіденційності даних та шифрування тощо) [6]. Натомість А. Шевцова А.В. відзначає, що фінансовий сектор є лідером у впровадженні технології блокчейн завдяки її ефективності в операціях і безпеці. У таких системах відсутня централізована база даних, що робить її менш уразливою перед кібератаками, а смарт-контракти на базі блокчейну можуть

автоматично виконувати певні угоди, що зазвичай вимагають участі великої кількості людей, фінансових структур і державних органів влади [7].

Аналітика щодо цифрових валют центральних банків (Central bank digital currency, CBDC) і стейблкоїнів вказує на виклики нових фінансових інструментів для традиційного банківського сектору. CBDC пропонують компроміс між ефективністю цифрових активів і стабільністю, гарантованою державними фінансовими інститутами [8].

Отже, блокчейн вже сьогодні стимулює зміну бізнес-моделей у фінансовому секторі. Його застосування підвищує ефективність, прозорість та інноваційність, що має вирішальне значення для цифрової економіки. З урахуванням світових тенденцій і внутрішніх потреб України блокчейн-технології мають потенціал стати каталізатором модернізації фінансового сектору, що сприятиме підвищенню його стійкості, конкурентоспроможності та інтеграції у глобальний цифровий простір.

Список використаних джерел:

1. Tapscott D., Tapscott A. Blockchain revolution: how the technology behind bitcoin is changing money, business, and the world. London: Portfolio Penguin, 2016. 368 p.
2. Mougayar W. The Business Blockchain: Promise, Practice, and the Application of the Next Internet Technology. Hoboken: Wiley, 2016. 210 p.
3. Christidis K., Devetsikiotis M. Blockchains and smart contracts for the Internet of Things. *IEEE Access*. 2016. Vol. 4. P. 2292–2303.
4. Ganne E. Can Blockchain revolutionize international trade? WTO Report. 2018. 46 p.
5. Бойчук С.О. Роль блокчейн в системі фінансових інновацій. *Ефективна економіка*. 2023. № 12. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.12.70>.
6. Мутерко Г.М., Кучерівська С.С., Яцко М.В., Малець В.В. Впровадження блокчейн-технологій в економіці України: переваги та виклики. *Академічні візії*. 2023. Випуск 26. С. 1-13.
7. Шевцова А.В. Вплив технології блокчейн на фінансовий сектор глобальної економіки. *Бізнес Інформ*. 2024. №5. С. 258–264. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-5-258-264>.
8. Слесарева А. Економічна ефективність застосування криптовалют у банківському секторі: аналіз світового досвіду. *Сталий розвиток економіки*. 2025. №2 (53). С. 603-609. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-53-85>.

УДК 338.488.2:640.4(477):502.175

Дуб В. В., к.т.н., доцент;

Бричка Б. О.,

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти

Центральноукраїнський національний технічний університет

м. Кропивницький

ЕКО-ГОТЕЛІ – ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ

Останніми роками все частіше можна спостерігати орієнтацію на формування дбайливого ставлення до природи, піклування про довкілля,